

BHAKTA KAVI NARSINH MEHTA UNIVERSITY - JUNAGADH

**Faculty of Arts
Board of Studies - Indian Culture
Draft Syllabus
Bachelor of Arts
[SEMESTER–III]
Effective From Jun-2019**

**Bhakta Kavi Narsinh Mehta University
Govt. Polytechnic College,
Bhakta Kavi Narsinh Mehta University Road,
Khadiya - Junagadh
Gujarat , India. Pin-362263
Website : www.bknmu.edu.in**

Bhakta Kavi Narsinh Mehta University-Junagadh

Faculty: Arts

Subject: Indian Culture

Semester:3

SN	Level	Sem.	Course Group	Paper Title	Paper No.	Credit	Internal Marks	Practical Marks	Practical Viva	Total Marks
1	UG	3	Core	Cultural History of India-Medieval Period	5	3	30	100	00	100
2	UG	3	Core	Cultural History of Gujarat-Medieval Period	6	3	30	100	00	100
				Any One from Paper-7 (A) or (B)						
2	UG	3	Core (A)	A study of Indian Religions	7	3	30	100	00	100
2	UG	3	Core (B)	Foundation of Indian Culture	7	3	30	100	00	100
3	UG	3	Ele-1	Philosophy of Gandhian Life	3	3	30	100	00	100
4	UG	3	Ele-2	Babi Rule in India	4	3	30	100	00	100
5	UG	3	Ele-1	Philosophy of Gandhian Life	3	3	30	100	00	100
6	UG	3	Ele-2	Babi Rule in India	4	3	30	100	00	100

ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી, જૂનાગઢ.

Faculty: Arts

Sub: Indian Culture

Paper: 5

SEM-3

TITAL: Cultural History of India- Medieval Period

Name of Course	Sem.	Course Group	Paper Title	Paper No.	Credit	Internal Marks	Practical Marks	Practical Viva	Total Marks	Exam time
B.A.	3	Core	Cultural History of India- Medieval Period	5	3	30	100	00	100	2:30

યુનિટ:(૧)

- (અ) મધ્યકાલીન ભારતીય સંસ્કૃતિનાં વિકાસની રૂપરેખા
- (બ) સલ્તનત યુગની જુદી જુદી સત્તાઓની રૂપરેખા (New)
- (ક) સલ્તનત કાલીન સામાજિક અને આર્થિક પરિસ્થિતિ.
- (ડ) સલ્તનત કાલીન ધાર્મિક પરિસ્થિતિ.

યુનિટ:(૨)

- (અ) મુઘલ સમ્રાટ અકબરની સાંસ્કૃતિક સિદ્ધિઓ.
- (બ) મુઘલકાલીન વહીવટી પ્રથા.
- (ક) મુઘલકાલીન ધાર્મિક પરિસ્થિતિ. (New)
- (ડ) મુઘલકાલીન શિલ્પ અને સ્થાપત્ય.

યુનિટ:(૩)

- (અ) ભક્તિ આંદોલનના ઉદ્ભવના પરિબળો અને સિદ્ધાંતો.
- (બ) ભક્તિ આંદોલન અને ઉત્તર ભારતના સંતો.
સ્વામી રામાનંદ, કબીર, રૈદાસ, ગુરૂનાનક, તુલસીદાસ.
- (ક) ભક્તિ આંદોલન અને મહારાષ્ટ્રના સંતો.
નરસિંહ મહેતા, મીરાબાઈ, સહજાનંદ સ્વામી, પ્રાણનાથજી, દયારામ, ...

યુનિટ:(૪)

- (અ) હિંદુ-મુસ્લિમ સંસ્કૃતિનો સામાજિક અને ધાર્મિક ક્ષેત્રે પરસ્પર પ્રભાવ.
- (બ) હિંદુ-મુસ્લિમ સંસ્કૃતિનો સાહિત્ય અને કલાના ક્ષેત્રે પરસ્પર પ્રભાવ.
- (ક) મરાઠા સત્તાનો ઉદય અને છત્રપતિ શિવાજીની સિદ્ધિઓ.
- (ડ) રાજપુત સામ્રાજ્યનો પ્રભાવી શાસક મહારાણા પ્રતાપ.

ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી, જૂનાગઢ.

Faculty: Arts

Sub: Indian Culture

Paper: 6

SEM-3

TITAL: Cultural History of Gujarat - Medieval Period

Name of Course	Sem.	Course Group	Paper Title	Paper No.	Credit	Internal Marks	Practical Marks	Practical Viva	Total Marks	Exam time
B.A.	3	Core	Cultural History of Gujarat - Medieval Period	6	3	30	100	00	100	2:30

યુનિટ:(૧)

- (અ) મધ્યકાલીન ગુજરાતના સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસની સાધન સામગ્રી.
- (બ) ગુજરાતમાં સ્વતંત્ર સલ્તનતની સ્થાપના.
- (ક) અમદાવાદ શહેરની સ્થાપના.
- (ડ) અહમદશાહ પહેલાની સિદ્ધિઓ.

યુનિટ:(૨)

- (અ) મહમૂદ બેગડાની સિદ્ધિઓ.
- (બ) સલ્તનતકાલીન વહીવટી પ્રથા.
- (ક) સલ્તનતકાલીન સમાજજીવન.
- (ડ) સલ્તનતકાલીન સ્થાપત્ય.

યુનિટ:(૩)

- (અ) મુઘલકાલીન આર્થિક પરિસ્થિતિ.
- (બ) મુઘલકાલીન ધાર્મિક પરિસ્થિતિ.
- (ક) મધ્યકાલીન ગુજરાતનું વહાણવટું.

યુનિટ:(૪) મધ્યકાલીન ગુજરાતના સંતો.

- (અ) શેખ અહેમદ ખટ્ટુ ગંજબક્ષ સાહેબ.
- (બ) સંતશ્રી નરસિંહ મહેતા.
- (ક) સંતશ્રી પ્રાણનાથજી.
- (ડ) સહજાનંદ સ્વામી.
- (ઇ) મીરાબાઈ.

ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી, જૂનાગઢ.

Faculty: Arts

Sub: Indian Culture

Paper: 7

SEM-3

TITAL: A study of Indian Religions

Name of Course	Sem.	Course Group	Paper Title	Paper No.	Credit	Internal Marks	Practical Marks	Practical Viva	Total Marks	Exam time
B.A.	3	Core (A)	A study of Indian Religions	7	3	30	100	00	100	2:30

યુનિટ:(૧)

- (અ) ધર્મનો અર્થ, ધર્મ વિષેના ભારતીય ખ્યાલો ધર્મના અભ્યાસની ઉપયોગિતા.
- (બ) હિન્દુ ધર્મ, વૈદીક સાહિત્ય, ચાર સંહિતાઓ.
- (ક) વેદની દેવસૃષ્ટિ.
- (ડ) શૈવ સંપ્રદાયઅને વૈષ્ણવ સંપ્રદાય.

યુનિટ:(૨)

- (અ) ઉપનિષદનું તત્ત્વચિંતન, જીવન, જગત અને ઇશ્વર.
- (બ) ભગવદ્ગીતા, કર્મયોગ, જ્ઞાનયોગ, ભક્તિયોગ.
- (ક) હિંદુ ધર્મના પંચપ્રાણ, પંચ મહાયજ્ઞ, વર્ણાશ્રમ ધર્મ, ચાર પુરુષાર્થ, સંસ્કારો, કર્મ અને પુર્નજન્મ.
- (ડ) હિંદુ ધર્મની સાધના પદ્ધતિ: યોગ.

યુનિટ:(૩)

- (અ) જૈન અને તીર્થંકર શબ્દનો અર્થ, ઋષભદેવ, પાર્શ્વનાથ, મહાવીર સ્વામી.
- (બ) જૈન ધર્મના રત્નત્રયરત્નત્રય, અણુવ્રત, મહાવ્રત, પાંચ સમિતિ, ત્રણ ગુપ્તિ, ચાર ભાવના.
- (ક) જૈન ધર્મના સિક્કાંતો: અહિંસા, અનેકાંતવાદ, કર્મ, આસ્રવઆસ્રવ, સંવર, નિર્જરા.
- (ડ) જૈન ધર્મના મુખ્ય સંપ્રદાયો અને શાસ્ત્રગ્રંથો.

યુનિટ:(૪)

- (અ) શ્રમણ પરંપરામાં બૌદ્ધધર્મ, બુદ્ધનું જીવન અને ઉપદેશ ચાર આર્યસત્યો, આર્ય અષ્ટાંગ માર્ગ.
- (બ) બૌદ્ધ ધર્મના મુખ્ય સંપ્રદાયો અને શાસ્ત્રગ્રંથો.
- (ક) બૌદ્ધ ધર્મના મુખ્ય ઉત્સવો. (તહેવારો)

ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી, જૂનાગઢ.

Faculty: Arts

Sub: Indian Culture

Paper: 7

SEM-3

TITAL: Foundation of Indian Culture

Name of Course	Sem.	Course Group	Paper Title	Paper No.	Credit	Internal Marks	Practical Marks	Practical Viva	Total Marks	Exam time
B.A.	3	Core (B)	Foundation of Indian Culture	7	3	30	100	00	100	2:30

યુનિટ:(૧) ભારતીય રાજકીય સંસ્થાઓ.

- (અ) રાજ્ય
- (બ) રાજાશાહી
- (ક) મંત્રીમંડળ
- (ડ) સંસદ

યુનિટ:(૨) સામાજિક સંસ્થાઓ

- (અ) વર્ણ
- (બ) આશ્રમ
- (ક) સંસ્કાર
- (ડ) શિક્ષણ

યુનિટ:(૩) આર્થિક સંસ્થાઓ

- (અ) પ્રાચીન ભારતમાં વ્યાપાર-વાણિજ્ય.
- (બ) વેપારનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ.
- (ક) વેપારના મહત્વના માર્ગો.
- (ડ) જૂથ-સંસ્થા.
- (ઇ) આયાત-નિકાસ

યુનિટ:(૪) ધાર્મિક સંસ્થાઓ

- (અ) વૈષ્ણવ ધર્મ.
- (બ) શૈવ ધર્મ.
- (ક) જૈન ધર્મ.

(5) બૌદ્ધ ધર્મ

ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી, જૂનાગઢ.

Faculty: Arts

Sub: Indian Culture

Paper: 3

SEM-3

TITAL: Philosophy of Gandhian Life

Name of Course	Sem.	Course Group	Paper Title	Paper No.	Credit	Internal Marks	Practical Marks	Practical Viva	Total Marks	Exam time
B.A.	3	Ele-1 & 2	Philosophy of Gandhian Life	3	3	30	100	00	100	2:30

- યુનિટ:(૧) હિંદુ સ્વરાજમાં વ્યક્ત થયેલા ગાંધી વિચારો. ૨૫%
- કોંગ્રેસ અને તેના કારભારી
  - અશાંતિ અને અસંતોષ
  - સુધારાનું દર્શન
  - ખરો સુધારો ઇટાલી અને હિન્દુસ્તાન
- યુનિટ:(૨) ગાંધીજી અને અનેકવાદ. ૨૫%
- સમાજવાદ
  - સામ્યવાદ અને લોકશાહી
  - ગાંધીજીની વ્યાપક ધર્મ ભાવના સત્ય એજ ઇશ્વર
  - નામ સ્મરણ, પ્રાર્થના, રામનામ, ઉપવાસ અને શ્રદ્ધાનો દિવ્ય સંદેશ
- યુનિટ:(૩) મોહનમાંથી મહાત્મા બનવાની સફર. ૨૫%
- અસ્મૃત્યતા નિવારણ
  - હિંદુ મુસ્લિમ એકતા
  - મહિલા જાગૃતિ
  - સેવાવૃત્તિ
- યુનિટ:(૪) ગાંધીજીના શ્રમ સિદ્ધાંતો ૨૫%
- ગ્રામોદ્ધાર UN TO THIS LAST ના આધારે
  - જાત મહેનત

- શ્રમ અને મૂડી, ધરતીના ખેડનાર ખેડૂતો
- સર્વોદય

:: સંદર્ભ ગ્રંથો ::

• ૧ સત્યના પ્રયોગો	-- ગાંધીજી.
• ૨ દક્ષિણ આફ્રિકાનો ઇતિહાસ	-- ગાંધીજી.
• ૩ મારા સ્વપ્નનું ભારત	-- ગાંધીજી.
• ૪ ગાંધીજીનું ધર્મ દર્શન	-- મ. જો. પટેલ
• ૫ મહાત્મા ગાંધીના વિચારો	-- આર. કે. પ્રભુ અને યુ. અ. રાવ
• ૬ ગાંધીજીનું શિક્ષણ દર્શન	-- મ. જો. પટેલ
• ૭ અમારા બા	-- વનમાળા પરીખ
• ૮ હિન્દ સ્વરાજ	-- ગાંધીજી
• ૯ ગાંધીજીનું અર્થ દર્શન	-- મગનલાલ કોઠારી, વિઠ્ઠલદાસ, અંબાલાલ પટેલ
• ૧૦ ગાંધી જીવન મહાન	-- રાજેન્દ્ર દવે
• ૧૧ મારું જીવન એજ મારી વાણી	-- નારાયણ દેસાઈ
• ૧૨ GANDHI AND NON VIOLENCE	-- J. H. HOLMES
• ૧૩ બાપુની ઝાંખી	-- કાકાસાહેબ કાલેલકર
• ૧૪ બાપુનો જીવન પ્રસાદ	-- વિજયાબેન પંચોલી

ભક્તકવિ નરસિંહ મહેતા યુનિવર્સિટી, જૂનાગઢ.

Faculty: Arts

Sub: Indian Culture

Paper: 4

SEM-3

TITAL: Babi Rule in India

Name of Course	Sem.	Course Group	Paper Title	Paper No.	Credit	Internal Marks	Practical Marks	Practical Viva	Total Marks	Exam time
B.A.	3	Ele-1 & 2	Babi Rule in India	4	3	30	100	00	100	2:30

- યુનિટ:(૧) હસ્તપ્રતની સમજણ ઐતિહાસિક તવારીખને અગત્યતા ૨૫%
- કવિ કેવલમામ-બાબી વિલાસ મૂળ હસ્તપ્રત નં.૬૬૧૮/૮૪૧ ભોજ મા સંગ્રહિતનો પરિચય
  - બાબીવંશની ઉત્પત્તિ અને હિન્દુસ્તાનમાં તેમનું આગમન.
  - બાબીવંશની વંશાવલી.
- યુનિટ:(૨) રાજકારણમાં (ગુજરાત) બાબીઓનો પ્રવેશ. ૨૫%
- બાબીવંશાવલી ગુજરાત (બહાદુર ખાન)
  - બાબીઓની રાજકીય સ્થિતિ
  - જોરાવરખાન બાબીની કારકિર્દી, રાધનપુર નવાબ.
  - નવાબના સુધારા શાળા, પુસ્તકાલય, રોજા.
- યુનિટ:(૩) બાબી શાસકો-અલ રાજ્ય શાશન. ૨૫%
- બાંટવાના બાબી શાશકો શેરખાન, મુખ્ય
  - રાણપુરના બાબી શાશકો
  - વાડાસીનોરના બાબી શાશકો
  - રાધનપુરના બાબી શાશકો
- યુનિટ:(૪) સમકાલીન સાથે સાથે બાબી શાશકોના સંબંધ ૨૫%
- મરાઠા સાથે સંબંધ

- ખંભાતના નવાબી વંશ સાથે સંબંધ
- કચ્છ, ભુજ સાથે સંબંધ
- જૂનાગઢની બાબી સત્ત સાથે સંબંધ
- અંગ્રેજો સાથે બાબી સંબંધો

:: સંદર્ભ ગ્રંથો ::

- ૧ બાબી વિલાસ મૂળ હસ્તપ્રત -- કવિ કેવલરામ, નરસિંહરામ, ઉત્તમરામ.
- ૨ સમી અને રાધનપુર રાજ્યના બાબી શાશકોનો ઇતિહાસ (અપ્રગટ મહાનિબંધ) -- ભરત ઠક્કર
- ૩ જૂનાગઢનો સચિત્ર ઇતિહાસ -- શેખ ગુલામ મહેમદ
- ૪ ગુજરાતનો રાજકીય અને સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસ -- પરીખ છોટાલાલ, શાસ્ત્રી હરિપ્રસાદ
- ૫ રાધનપુર ડિસ્ક્રેટરી -- મહેલા જેઠાલાલ, બાબાલાલ
- ૬ હિન્દુસ્તાનમાં બાબી શાશન -- ડો.(પ્રોફે.) હીનાબેન એમ. પંડ્યા